

Povídání o paměti a paměťových hrách

Hana Kotinová, KND Praha

Motto

- * Všichni po mně ve škole chtějí, abych si něco zapamatovala, ale nedali mi na to návod ...
- * ... naštěstí mi to šlo vždy samo od sebe – mám nadprůměrně dobrou paměť

O čem to bude

- * 1) Něco málo o paměti – trocha obecných informací a pár osobních tipů, čím vším si lze pomoci k lepšímu pamatování
- * 2) Pexeso na 10 způsobů a jak ho použít k opakování v libovolném předmětu
- * 3) Paměťové, postřehové a kvízové hry na trhu

2005

- * Mind Sports Olympiad, Manchester
- * Soutěž Decamentathlon (desetiboj)
- * 95 číslic / 5+5 minut
- * 26 karet / 5+5 minut
- * => 1. místo v paměťové části
- * (aktuální světové rekordy 520 číslic / 5+15 a celý balíček za 20s)

Hodina Pravdy 2003: pí=3,?

1	4	1	5	9	2	6	5	3	5
8	9	7	9	3	2	3	8	4	6
2	6	4	3	3	8	3	2	7	9
5	0	2	8	8	4	1	9	7	1
6	9	3	9	9	3	7	5	1	0
5	8	2	0	9	7	4	9	4	4
5	9	2	3	0	7	8	1	6	4
0	6	2	8	6	2	0	8	9	9
8	6	2	8	0	3	4	8	2	5
3	4	2	1	1	7	0	6	7	9

Jak na to - motivace

- * 1) Neleknout se a nevzdat to předem
- * Nevzdávejte věci předem ...
- * ... ani později - když to nejde tak, zkuste to jinak
- * Expertem se člověk nerodí, ale stává
- * Každá zkušenost je dobrá
- * Objevujte cesty, jak to jde, ne důvody proč to nejde
- * Paměť lze trénovat
- * I menší cíl je užitečný

Jak na to – přizpůsobení (1)

* 2) Přizpůsobte si úkol svým potřebám

- * Je dobré si věci roztřídit, rozdělit na menší kousky nebo zmenšit počet položek seskupením.
- * Průměrná kapacita operační paměti je 5-9 položek.

* 14159 26535 89793 23846 26433 83279 50288 41971
69399 37510 58209 74944 59230 78164 06286 20899
86280 34825 34211 70679

Jak na to – přizpůsobení (2)

- * 3) Pomáhají předchozí znalosti, a to i z jiné oblasti
- * 4) různé paměťové typy vizuální x sluchový x kinestetický x komunikační
- * 5) říká se, že obrázek nahradí velké množství slov
- * Strategie řešení, využít toho, co mi jde, co umím

Jak na to – známá čísla

* 141(dům)59 26(student)

535

* 89793 2 38(boty) 46

* 2 64(šachy)33(Kristova
léta) 83279

* 50288 4 1971(letopočet)

* $6+93=99$ 37(věk) 510

* 58209 74944

* 59230 78(nar.) 164
(výška)

* 062 86(děda) 208(kosti)
99

* 86280 348 25(bus,
mocnina)

* 342 11(tram JBC) 70679

Jak na to – Symetrie a double

* 14159 26535

* 89793 23846

* 26433 83279

* 502 88 41971

* 69399 37510

* 58209 74944

* 59230 78164

* 06286 208 99

* 86280 34825

* 342 11 70679

Jak na to – rytmus

* 14159 2 6535

* 8979 3 23846

* 26433 83279

* 50288 41971

* 69399 37510

* 265 35 x 26 535

* 58209 7 49 44

* 59230 78164

* 0628 6208 99

* 862 8034 825

* 34211 70679

* 862 80 x 86 280

Jak na to - opakování

- * Paměť operační x krátkodobá x dlouhodobá
- * Křivka zapomínání
- * Vybavujeme si lépe věci na začátku a na konci řady
- * Množství opakování
- * Záměrné vyhledávání možností opakování
- * různé paměťové typy vizuální x sluchový x kinestetický => opakovat více způsoby

Jak si pomoci - rychločtení

* **Neškolený čtenář:**

- * má šířku zřakového rozpětí 1-2 slova, zhruba 9 znaků
- * kvůli častému překryvu očních fixací se při čtení na řádku zastaví zhruba 7-9x
- * Stranu textu s 60 znaky na řádek a 30 řádky (1800 znaků) čte takto:
- * na řádku se zastaví 7-9x, tj. 2,1 - 2,7 sekund na řádek
- * pro 30 řádků to je 63 - 81 sekund
- * V průměru tedy 1800 znaků (asi 300 slov) zabere neškolenému čtenáři **72**sekund.
- * **Ve slovech za minutu jde o 250 slov za minutu.**

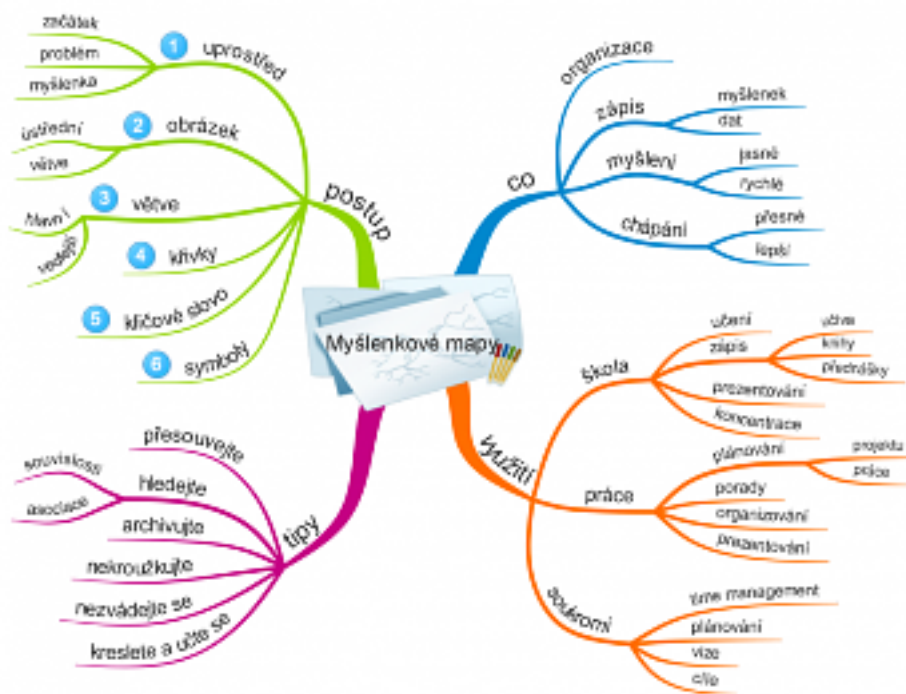
* **Školený čtenář:**

- * má šířku zřakového rozpětí 3-4 slova, zhruba 20 znaků
- * díky minimálnímu překryvu očních fixací se při čtení na řádku zastaví zhruba 3-4x
- * Stranu textu s 60 znaky na řádek a 30 řádky (1800 znaků) čte takto:
- * na řádku se zastaví 3-4x, tj. 0,9 - 1,2 sekund na řádek
- * pro 30 řádků to je 27-36 sekund
- * V průměru tedy 1800 znaků (asi 300 slov) zabere školenému čtenáři **31,5**sekund.
- * **Ve slovech za minutu jde o 571 slov za minutu.**

Jak si pomoci – triky nejen na slovíčka

- * Umím to, pokud to řeknu správně 3x po sobě
- * Kartičkový systém
- * Utrždit si pojmy (abecední řazení x skupiny – nepravidelná slovesa v AJ)
- * Navazování znalostí a myšlenkové mapy

Myšlenková mapa

Pexeso na 10 způsobů

- * Pexeso standardní – 32 dvojic obrázků
- * Pexeso náročnější – 21 trojic obrázků (tedy otáčíme trojice)
- * Pexeso jednodušší – lze hrát třeba jen s 8, 16 či jiným sudým počtem karet. Lze hrát otevřené – najdi stejný obrázek
- * Hřibseso, Schatz der Drachen – obsahuje jednice, dvojice, trojice a čtveřice (každý obrázek má uvedeno počet karet)
- * Pexeso s kostkou – hod kostkou určuje, kolik karet v daném tahu otočíte

Pexeso na 10 způsobů

- * Pexetrio, Set, anglická slovíčka – hledají se trojice nebo dvojice, ale každá karta trojice je jiná: např. kohout, slepice, kuře nebo slovíčko v ČJ a AJ
- * Dobble – postřehová karetní hra, kde libovolné dvě karty mají 1 z 8 obrázků stejný. Lze tedy hrát pexeso a hledat trojice.
- * Pexeso pro uši – zvukové, pexeso hmatové
- * Pexeso solitér

Pexeso na 10 způsobů

- * Pexeso řada – z jedné poloviny vyber, co si zapamatuješ, pro kontrolu dej na hromádku stranou a pak z druhé hromádky najdi vybrané karty
- * Pexeso 3D – klasické dětské dřevěné obrázkové kostky se náhodně polepí dvojicemi až pěticemi (osoba, datum narození, datum úmrtí, oblast působnosti, významné dílo)
- * Pexeso Já už to mám – otáčí se jen jedna karta, a dává se do sloupečku na sebe. Pokud myslím, že už ji mám, nabídnu ji soupeři, ten přijme nebo odmítne (a odloží stranou). Kdo má ve sloupečku méně dvojic, vyhraje.

Kartičkové opakování do výuky

- * Slovíčka – AJ a ČJ
- * příklad a jeho výsledek
- * Stát a jeho hlavní město, stát a světadíl, letopočet a událost, zkratka a název chemického prvku, ...
- * Správně a špatně – hlasování pomocí dvou karet (zelená, červená) - pravopis i třeba vzorečky do fyziky

Paměťové hry na trhu

- * Glastonbury
- * Pexetrio
- * Set, Unikát
- * Pexeso pro uši
- * Hmatové pexeso
- * Pexoesa – hardcore techno
- * Brainbox
- * Pengolo
- * Mamma mia, Sole Mio

Kvízové a znalostní hry

- * Česko, Česko Junior, Moje první Česko
- * Svět, Evropa (otázky a odpovědi)
- * Timeline (dějepis)
- * Kde leží Kotěhůlky, Uppsala, Honolulu (zeměpis)
- * Brainbox
- * Základka aneb škola hrou
- * Umí prase létat (MŠ, prvouka)
- * Pexetrio (MŠ, prvouka)

Děkuji za pozornost

*hana.kotinova@mensa.cz